

TORAH OHR • PARSHAS VAYEITZEI • MAAMAR 1

ושבתי בשלום אל בית אבי והיה הוי' לי...

“And I Shall Return in Peace
to My Father’s House”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/vayeitzei/1/

1 ושבתי בשלום אל בית אבי והיה הוי' לי לאלקים והאבן הזאת אשר שמתני מצבה יהיה בית אלקים כו'.

“And I shall return in peace to my father’s house, and Havayah will be Elokim to me; and this stone, which I have set up as a pillar, will be a house of Elokim,” etc.

וצריך להבין השייכות של האבן עם שם הוי' שכשהוי' יהיה לאלקים אז דוקא יהיה האבן בית אלקים כו'.

Now, we need to understand the connection of the stone with the Name Havayah: that specifically when Havayah will be Elokim, then the stone will be a house of Elokim, etc.

גם צריך להבין כי לשון האבן הזאת הוא לשון נקיבה ומלת יהי [יהיה] הוא לשון זכר.

We also need to understand [why] the phrase “this stone” (ha’even hazos) is in the feminine form, while the word “will be” (yihyeh) is in the masculine form.

2 ולהבין את כל הנ”ל צריך להקדים ולבאר מ”ש לעיל מניה ופגע במקום ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וגו' וישם אותה מצבה כו'

To understand all the above, we must first preface and explain what is written just before it: “And he came upon the place... and he took from the stones of the place and placed [them] at his head,” etc., “and he set it up as a pillar,” etc.

וצריך להבין ענין האבנים מה הן. וגם מה שהיו תחלה אבנים הרבה כמ”ש ויקח מאבני המקום וגו'.

And we need to understand the matter of the stones, what they are; and also why at first there were many stones, as it is written, “And he took from the stones of the place,” etc.

3 ויעקב עשה מהן אבן אחת כו'. אך הנה בריש הפרשה כתיב ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה.

And Yaakov made of them one stone, etc. But now, at the beginning of the parsha it is written, “And Yaakov went out from Be’er Sheva and went toward Charan.”

פ”י יעקב הוא בחי' יו”ד עקב שהוא בחי' המשכת חכמה עילאה שהוא בחי' י' למטה מטה גם בבחי' עקביים.

The explanation: Yaakov is the level of yud-akev (a yud [and] a heel), which is the drawing down of supernal Chochmah, which is the level of the yud, down to the very lowest, even into the level of the heels.

4 וזהו ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה שבחיי יעקב הוא הממשיך מבחי" באר שבע שהוא למעלה מעלה איהו וחיוהי וגרמוהי חד עד השתלשלות למטה מטה למדרגה היותר תחתונה שהוא בחי" חרן וכאשר יבואר לקמן בעז"ה [בעזרת השם].

And this is [the meaning of] "And Yaakov went out from Be'er Sheva and went toward Charan": the level of Yaakov is what draws down from the level of Be'er Sheva, which is at the very highest, [where] "He and His life-forces and His vessels are one," through the chain of descending worlds (hishtalshelus) to the very lowest, to the lowest rung, which is the level of Charan, as will be explained below, with G-d's help.

5 וכמ"ש צוה ישועות יעקב. ישועות הם ש"ע [ש"ע (370)] נהורין עילאין ובחי" יעקב מחבר וממשיך אותן למטה בבחי" עקביים ג"כ.

As it is written, "Command the salvations (yeshuos) of Yaakov." Yeshuos (ישועות) are the three hundred and seventy (ש"ע, shin-ayin) supernal lights, and the level of Yaakov joins them and draws them down below, into the level of the heels as well.

וגם ישועות הוא מלשון שעה כמ"ש וישע ה' אל הבל וגוי שהוא בחי" ירידת והמשכת אורו ית' למטה מטה כו'.

Yeshuos is also from the term "turning" (she'iyah), as it is written, "And Havayah turned (vayisha) to Hevel," etc., which is the descent and drawing down of His light, blessed be He, to the very lowest, etc.

אך בהשתלשלות אור ה' כ"כ [כל כך] בצמצומים רבים עד שבא גם למטה בבחי" חרן נעשה עלמא דפרודא לגמרי וכמ"ש ונהר יוצא מעדן שהוא בחי" חכמה עילאה להשקות את הגן כו'.

However, as the light of G-d descends so far, through many contractions (tzimtzumim), until it comes down even to the level of Charan, it becomes a world of utter separateness, as it is written, "And a river goes out from Eden," which is the level of supernal Chochmah, "to water the garden," etc.

6 ומשם יפרד שכשנמשך משם בהשתלשלות רבות וצמצומים רבים נעשים בחי' נפרדים בתכלית. ויעקב אע"ה [אבינו עליו השלום] רצה להעלותם למעלה מעלה שיהי' [שיהיה] גם למטה בחי' יחוד ובטול ממש כמו שהוא למעלה חיוהי וגרמוהי חד כו'.

"And from there it divides": when it is drawn from there through many stages of descent and many contractions, they become utterly separate beings. And Yaakov our father, peace be upon him, wished to raise them up to the very highest, so that below too there would be true unity and self-nullification (bittul), just as it is above, [where] "His life-forces and His vessels are one," etc.

7 ולזאת נאמר ויקח מאבני המקום כו'. כי הנה נודע שאבנים נקראו אותיות וכמ"ש בס"י [בספר יצירה] שני אבנים בונות שתי בתים שלש אבנים בונות ששה בתים כו'

Therefore it says, "And he took from the stones of the place," etc. For it is known that letters are called "stones," as it says in Sefer Yetzirah, "Two stones build two houses; three stones build six houses," etc.

להיות כמו שמאבנים הרבה נעשה בית אחד שיכולים לדור בתוכו כמו"כ [כמו כן] מאותיות הרבה נעשו תיבות שבהם התלבשו השכל וגם

For just as from many stones one house is made, in which one can dwell, so from many letters words are made, in which the intellect is en clothed.

כמו שהאבנים הם בחי' דומם שהוא מדרגה היותר תחתונה מכל הדי' יסודות דצח"מ [דומם צומח חי מדבר] כמו כן האותיות לגבי השכל המלוכש בהם הם בחי' דומם בתכלי' [בתכלית] שאינם מערך השכל כלל.

And also, just as stones are of the inanimate level, which is the lowest rung of all four foundations, inanimate, vegetative, animal and speaking, so too the letters, relative to the intellect en clothed in them, are utterly of the inanimate level, for they bear no comparison to the intellect at all.

נמצא מובן מכל הנ"ל שאבנים נקראו אותיות וכמו"כ [וכמו כן] הוא למעלה. דהנה כתיב בדבר ה' שמים נעשו כו'.

It is thus understood from all the above that letters are called "stones." And so it is above, for it is written, "By the word of Havayah the heavens were made," etc.

8 וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים. פי' שחיות כל העולמות שהם עולמות עד אין קץ וכמ"ש היש מספר לגדודיו.

And as it is written, "Your kingship is a kingship over all worlds." The explanation: [as for] the life-force of all the worlds, which are worlds without end, as it is written, "Is there any number to His troops?", nevertheless the source and root of their life-force is only from the level of His Malchus (sovereignty), which is the level of the word of G-d, etc., which gives them life and brings them into being from nothing to something constantly.

הנה עכ"ז [עם כל זה] מקור ושרש חיותם אינו אלא מבחי' מלכותו שהוא בחי' דבר ה' כו' המחיה ומהוה אותם מאין ליש תמיד. להיות שהם נבראים בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] שיש גבול להשגתן ומהארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה כו'.

[This is] because they are created beings with limits, whose comprehension has a limit, and "from the earth to the firmament is a journey of five hundred years," etc.

9 ואינם כלל בערך לגבי אור ה' שהוא בבחי' א"ס המתגלה בעולמות עליונים. ולזאת אין יכולים לקבל חיותם

And they bear no comparison at all to the light of G-d, which is on the level of the Infinite (Ein Sof), revealed in the higher worlds.

רק מבחי' דבר ה' שהם אותיות שנבראו בהם שמים וארץ כו' שהם בחי' דומם לגבי אור א"ס ב"ה

Therefore they cannot receive their life-force except from the level of the word of G-d, which is the letters with which heaven and earth were created, etc., which are of the inanimate level relative to the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He.

וכמ"ש קדוש ה' צבאות וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אות הוא בצבאות שלו ואף שהם אלף אלפין כמ"ש אלף אלפין ישמשונה ורבו רבבן קדמוהי וגו' וכמ"ש היש מספר לגדודיו.

As it is written, "Holy is Havayah of Hosts (Tzeva-os)," and as our Sages, of blessed memory, said, "He is an os (a sign, or a letter) among His hosts (tzeva-os)."

עכ"ז [עם כל זה] מאחר שהם בעלי גבול חיותם אינו אלא מבחי' אות א' בלבד שהוא בחי' דומם לגמרי לגבי שם הוי" שהוא בבחי' א"ס כו' כנ"ל.

And although they are a thousand thousands, as it is written, "A thousand thousands served Him, and myriad myriads stood before Him," etc., and as it is written, "Is there any number to His troops?", nevertheless, since they are limited, their life-force is only from the level of a single letter alone, which is entirely of the inanimate level relative to the Name Havayah, which is on the level of the Infinite, etc., as mentioned above.

10 והנה השתלשלות כל העולמות ברבוי רבבות מדרגות תלוי הכל לפי אופן צירופי האותיות שבבחינת דבר ה' להתהוות נבראים פרטיים בעלי גבול ונפרדים כו'.

Now, the chain of descent of all the worlds, through myriads upon myriads of rungs, all depends on the manner of the combinations of the letters in the level of the word of G-d, so that particular created beings come into being, limited and separate, etc.

ויעקב אע"ה [אבינו עליו השלום] רצה להעלותם למעלה. לזאת ויקח מאבני המקום שהם אותיות הרכה ועשה מהן אבן אחת

And Yaakov our father, peace be upon him, wished to raise them up above. Therefore, "he took from the stones of the place," which are many letters, and made of them one stone, which is the letter yud; this is [the meaning of] "and he placed [it] at his head," etc.

שהוא אות היו"ד שזהו וישם מראשותיו כו' שכמו שלמטה באדם יש שכל ומדות והאותיות הם המלבישים לבחי' שכל ומדות שמתלבשים בהם.

For just as below, in a person, there are intellect and emotive attributes (middos), and the letters are what clothe the intellect and emotive attributes that are enclothed in them,

כמו"כ [כמו כן] למעלה יש בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] וז"ת [ווי' תחתונות] רק שם הוא חכים ולא בחכמה ידיעא מבין ולא בכינה ידיעא ולא מכל מדות אל"ן ששם הוא בבחי' יחוד ובטול בתכלית.

so too above there are the levels of Chochmah, Binah and Daas and the seven lower [Sefiros]; only, there He is "wise, but not with a known wisdom; understanding, but not with a known understanding," and not of any of these attributes, for there it is in a state of utter unity and self-nullification.

11 וכמ"ש לך ה' הגדולה כו' וחיוהי וגרמוהי חד כו'. ובח"י דבר ה' הם האותיות שבהם מתלבשים חב"ד [חכמה בינה ודעת] ומדות שהם ע"ס [עשר ספירות] עליונות.

As it is written, "Yours, Havayah, is the greatness," etc., and "His life-forces and His vessels are one," etc. And the level of the word of G-d is the letters, in which Chochmah, Binah and Daas and the emotive attributes are enlothed, which are the ten supernal Sefiros.

ובח"י אות היו"ד שהיא נקודה קטנה מרמז על היות שבו מתלבש בח"י חכמה שהוא בח"י אין ובטול בתכלית.

And the level of the letter yud, which is a small point, alludes to the fact that the level of Chochmah, which is the level of nothingness (ayin) and utter self-nullification, is enlothed in it.

12 ואות הה"א שהיא בח"י התפשטות אורך ורוחב מרמז על שהוא בח"י לכוש לבח"י בינה וכו'.

And the letter hei, which is a spreading out in length and breadth, alludes to its being a garment for the level of Binah, etc.

וכמו"כ [וכמו כן] שאר האותיות שבהם מתלבשים בח"י מדות העליונות. וזהו שיעקב עשה מכל האבנים אבן אחת שהוא אות היו"ד להעלותן לבח"י חכמה עילאה.

And likewise the other letters, in which the levels of the supernal emotive attributes are enlothed. And this is [why] Yaakov made of all the stones one stone, which is the letter yud: to raise them up to the level of supernal Chochmah.

13 ואזי אח"כ וישם אותה מצבה הוא בח"י אות הוא"ו שעשה והמשיך מבח"י י' לבח"י ו' להיות התלבשות בח"י חכמה עילאה למטה בבח"י תומ"צ [תורה ומצות] וכנודע תמונת אות הוא"ו שעל ראשו נקודת היו"ד

And then, afterward, "and he set it up as a pillar" is the level of the letter vav: he made and drew [it] from the level of the yud to the level of the vav, so that supernal Chochmah would be enlothed below in Torah and mitzvos.

ואח"כ הולך ומתמשך למטה כמו כן אורייתא מחכמה עילאה נפקת ונמשך ומתפשט למטה בדברים גשמיים כו'.

As is known, the form of the letter vav has the point of the yud at its head, and afterward it goes on and extends downward. So too, "the Torah comes forth from supernal Chochmah," and is drawn down and spreads below into physical things, etc.

14 וזהו ויצוק שמן על ראשה פי' שמן הוא בחי' חכמה עילאה וכמ"ש שמן משחת קדש.

And this is [the meaning of] "and he poured oil on its top." The explanation: oil is the level of supernal Chochmah, as it is written, "oil of holy anointing."

להיות גילוי בחי' חכמה עילאה ממש למטה בבחי' מצבה הנ"ל שהוא בחי' תורה ומצות שמלובשים למטה בדברים גשמיים המחליף פרה בחמור כו' כשר פסול כו' עכ"ז [עם כל זה] יהיה בהם גילוי בחי' חכמה עילאה ממש כמו שהוא למעלה.

[This is] so that there be a revelation of supernal Chochmah itself below, in the level of the pillar mentioned above, which is the level of Torah and mitzvos, which are encloded below in physical things, "one who exchanges a cow for a donkey," etc., kosher [and] unfit, etc.; nevertheless there will be in them a revelation of supernal Chochmah itself, just as it is above.

15 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מה להלן באימה וביראה אף כאן באימה וביראה. פי' מה להלן בשעת מתן תורה על הר סיני שהיו באימה וביראה שאז הי' [היה] בחי' גילוי בתכלית ששמעו מפי עצמות המאציל אנכי ה' אלקיך כו'.

And as our Sages, of blessed memory, said: "Just as there [it was] in dread and awe, so here [it must be] in dread and awe." The explanation: "just as there," at the time of the Giving of the Torah on Mount Sinai, they were in dread and awe, for then there was a revelation in the utmost degree, for they heard from the mouth of the Essence of the Emanator, "I am Havayah your G-d," etc.

אף כאן היינו אף כמו שהתורה מלובשת למטה בדברים גשמיים יהי' [יהיה] ע"י גילוי חכמה עילאה ממש כמו שהי' [שהיה] אז וכמ"ש ואשים דברי בפ"ך כו'.

"So here": that is, even as the Torah is encloded below in physical things, it shall be through a revelation of supernal Chochmah itself, just as it was then, as it is written, "And I have placed My words in your mouth," etc.

16 ולהיות גילוי כזה למטה הוצרך יעקב מתחלה להעלותן למעלה מעלה לבחי' סוכ"ע. וכמ"ש וירימה מצבה להיות כי נעוץ סופן בתחלתן ועי"ז נעוץ תחלתן בסופן כו' שמדרגה היותר גבוה יותר יכולה לירד ולהתפשט מטה מטה כידוע:

And for there to be such a revelation below, Yaakov first needed to raise them up to the very highest, to the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin). As it is written, "and he raised it up as a pillar": for "their end is wedged in their beginning," and through this "their beginning is wedged in their end," etc., for the higher a rung is, the more it is able to descend and spread lower and lower, as is known.

17 וזהו ושבתי בשלום אל בית אבי והי' [והיה] הוי' לי לאלקים. שכל זה יהיה עי"י העלאות והמשכות שממטה למעלה ומלמעלה למטה שהוא בחי' וישם מראשתיו כו'

And this is [the meaning of] "And I shall return in peace to my father's house, and Havayah will be Elokim to me": all this will come about through elevations and drawings-down, from below upward and from above downward, which is the level of "and he placed [them] at his head," etc., and afterward, "and he poured oil on it," etc., as mentioned above.

ואח"כ ויצק עליה שמן כו' כנ"ל כי הנה אבי קאי על יצחק וכמ"ש כי אתה אבינו שלע"ל [שלעתיד לבוא] יאמרו על יצחק כי אתה אבינו כו'.

For "my father" refers to Yitzchak, as it is written, "For You are our father," for in the time to come they will say of Yitzchak, "For you are our father," etc.

18 והנה יצחק הוא מלשון צחוק ותענוג וכמ"ש צחק עשה לי כו' כל השמע יצחק לי

Now, Yitzchak is from the term tzechok (laughter) and delight, as it is written, "[G-d] has made laughter for me," etc., "whoever hears will laugh (yitzchak) with me."

והוא לשון עתיד שיתגלה בחי' התענוג העליון שלמעלה והוא עי"י בחי' הביורוי [הביורוי / הביורוי] שלמטה בבחי' אתכפיא ואתהפכא מחשוכא לנהורא עי"י העלאות והמשכות כנ"ל.

And [yitzchak, "he will laugh,"] is in the future tense, [meaning] that the supernal delight above will be revealed; and this comes through the refinements (beirurim) below, in the manner of subjugation (iskafya) and transformation (is'hapcha) of darkness into light, through the elevations and drawings-down mentioned above.

19 וכמו התענוג והצחוק שלמטה שאינו אלא מאיזו שינוי והתחדשות כמו למשל צפור המדברת וכדומה שאין דרכה וטבעה לדבר משא"כ מאדם המדבר אין מקבלים תענוג כלל לפי שדרכו בתמידות לדבר. וכמו"כ [וכמו כן] ממש למעלה.

Like delight and laughter below, which come only from some change and novelty, for example a talking bird and the like, whose way and nature is not to speak; whereas from a person who speaks one receives no delight at all, since it is his constant way to speak. And exactly so above.

הנה בחי' יעקב הוא י' עקב שהוא בחי' ירידת והשתלשלות אלקות עד למטה מטה גם בבחי' עקביי שהם עולמות הנפרדים לגמרי ובעלי גבול כו'.

Now, the level of Yaakov is yud-akev, which is the descent and chain-descent of G-dliness down to the very lowest, even into the level of the heels, which are the utterly separate and limited worlds, etc.

20 וכמ"ש ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה שנמשך ונשתלשל בהשתלשלות וצמצומים כ"כ [כל כף] להתהוות יש מאין בעלי גבול ועלמין דפרודי

As it is written, "And Yaakov went out from Be'er Sheva and went toward Charan": [G-dliness] was drawn down and descended through the chain of descent and contractions so far, so that limited beings and worlds of separateness would come into being, something from nothing,

שהם בחי' נברא"י [נבראים] נפרדים שהם בחי' יש ונפרד בפ"ע [בפני עצמן] שנק' חר"ן והוא מלשון נחר גרוני כו'.

which are separate created beings, which are something (yesh) and separate unto themselves; [this] is called Charan (חרן), and it is from the term "my throat is parched (nichar, נחר)," etc.

והיינו שהחיות אלקות הנמשך ומתלבש בהם שנק' בחי' גרון שהוא קול כנודע מכוסה ומוסתר בהם לגמרי עד

That is, the divine life-force that is drawn down and enclothed in them, which is called the level of the throat, which is voice, as is known, is covered and hidden in them completely,

שהם עלמין דפרודי וחשך לגמרי כאלו הם יש ונפרד בפ"ע [בפני עצמו] ואזי נקי חרן לשון נחר גרוני כו'. וכמ"ש נאלמתי דומיה כו'.

until they are worlds of separateness and utter darkness, as if they were something separate unto themselves; and then it is called Charan, from the term "my throat is parched," etc. And as it is written, "I was mute with silence," etc.

21 והנה תכלית המכוון בירידת והשתלשלות אור ה' כ"כ [כל כך] למקום חשך ועלמין דפרודי. היינו בכדי שיהי' [שיהיה] אתכפיא ואתהפכא מחשוכא לנהורא כו'

Now, the ultimate purpose of the descent and chain-descent of the light of G-d so far, to a place of darkness and worlds of separateness, is so that there be subjugation and transformation of darkness into light, etc.:

להפוך את כל המדות רעות שהם האהבה ורשפי אש של הבלי עולם או הכעס כו'

to transform all the bad emotive attributes (middos), which are the love and fiery flames for the vanities of the world, or anger, etc.,

להפכם שיהיו רק לה' לבדו ולהיות בבחי' בטול הרצון לה' לבד ולא בבחי' יש ונפרד בפ"ע [בפני עצמו] כו'.

to transform them so that they be for G-d alone, and to be in a state of self-nullification of the will to G-d alone, and not in a state of being something separate unto itself, etc.

ונקי' בחי' זאת תשובה שהוא בחילא יתיר כו' דהיינו המדות רעות שהם ברשפי אש להפכם ולהשיכם לה' לבד כנ"ל

And this level is called teshuvah (return), which is "with greater strength," etc.; that is, [taking] the bad attributes that are in fiery flames, to transform them and return them to G-d alone, as mentioned above.

(וזהו במקום שבעלי תשובה עומדין צדיק' [צדיקים] גמורים אין יכולים לעמוד). ועיי' נעשה תענוג גדול למעלה והוא מבחי' אתכפיא ואתהפכא מחשוכא לנהורא שלמטה.

(And this is [the meaning of] "In the place where penitents stand, the completely righteous cannot stand.") And through this a great delight is brought about above, and it comes from the subjugation and transformation of darkness into light below.

וזהו יפה שעה אחת בתשובה כו' להיות שע"י בחי' תשובה דוקא נעשה התענוג למעלה כ"כ [כל כך] שהוא ממש כמשל צפור המדברת כנ"ל

And this is [the meaning of] "One hour in teshuvah is more beautiful," etc.: for specifically through teshuvah such delight is brought about above, exactly like the parable of the talking bird mentioned above;

ואזי נעשה מבחי' חר"ן רנ"ה וכנודע על ענין חמץ ומצה שמאות החי"ת של חמץ נעשה ה"א כמ"ש בזהר פ' פנחס ע"פ גער חי"ת קנה כו' ונעשה בחי' מזה.

and then from the level of Charan (חרן) is made rinah (רנה, joyous song). As is known concerning chametz and matzah: from the letter ches of chametz (חמץ) a hei is made, as it says in the Zohar, Parshas Pinchas, on the verse "Rebuke the beast (chayas, read as ches) of the reed," etc., and it becomes the level of matzah (מצה).

כמו"כ [כמו כן] מחרן נעשה רנה כמ"ש באבוד רשעים רנה שהוא בחי' התענוג שנעשה למעלה מבחי' אתכפא ואתהפכא כנ"ל.

So too, from Charan is made rinah, as it is written, "When the wicked perish there is joyous song (rinah)"; which is the delight that is brought about above from the subjugation and transformation, as mentioned above.

22 והנה בחי' התענוג הזה יתגלה לעתיד דוקא שאז ואת רוח הטומאה אעביר כו' שלא יהיה עוד בחי' חשך ובירורי' [ובירורים] כמו שהוא עתה בעליות וירידות אלא כמ"ש בחריש ובקציר תשבות כמבואר במ"א.

Now, this delight will be revealed specifically in the time to come, for then "I will remove the spirit of impurity," etc., so that there will no longer be darkness and refinements as there are now, in ascents and descents; rather, as it is written, "In plowing and in harvest you shall rest," as explained elsewhere.

23 ויהיה בחי' גילוי אור ה' למטה בבחי' יחוד וביטול בתכלית כמו שהוא למעלה בעולמות עליונים דאיהו וחיוהי וגרמוהי חד כו' שעתה הוא מאין ליש כו' משא"כ לעתיד יהיה מיש לאין בבחי' ביטול ואתהפכא כו'.

And there will be a revelation of the light of G-d below in a state of utter unity and self-nullification, just as it is above in the higher worlds, where "He and His life-forces and His vessels are one," etc. For now it is from nothing to something, etc., whereas in the time to come it will be from something to nothing, in a state of self-nullification and transformation, etc.

24 ואזי יתגלה בחי' ענג העליון שהוא בבחי' א"ס והוא בחי' יום הז' יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים שהוא בחי' גילוי ענג העליון כנודע שנעשה מהבירורים שלמטה בשיתא אלפי שנים כו'.

And then the supernal delight, which is on the level of the Infinite (Ein Sof), will be revealed; and this is the level of the seventh day, "the day that is entirely Shabbos and rest for life everlasting," which is the revelation of the supernal delight, as is known, which comes about from the refinements below during the six thousand years, etc.

וזהו ושבתי כו' אל בית אבי שהוא בחי' חזרה והשבה של בחי' יעקב מבחי' חר"ן כנ"ל לבחי' רנה שנק' בית אבי שהוא בחי' יצחק שהוא בחי' הצחוק והתענוג העליון שיתגלה לעתיד מבחי' אתכפא ואתהפכא הנ"ל:

And this is [the meaning of] "And I shall return," etc., "to my father's house": it is the return and restoration of the level of Yaakov from the level of Charan, as mentioned above, to the level of rinah, which is called "my father's house," which is the level of Yitzchak, which is the supernal laughter and delight that will be revealed in the time to come from the subjugation and transformation mentioned above.

25 וזהו שיאמרו לעתיד על יצחק דוקא כי אתה אבינו להיות כי זהו תכלית המכוון בירידת והשתלשלות העולמות כדי שעיי"ז יהיה צחוק ותענוג למעלה כנ"ל.

And this is why in the time to come they will say specifically of Yitzchak, "For you are our father": because this is the ultimate purpose of the descent and chain-descent of the worlds, so that through it there will be laughter and delight above, as mentioned above.

וזהו ושבתי בשלום כו'. כי בחי' ענג הנ"ל שיתגלה לעתיד הוא דוקא עיי"ז בחי' העלאות והמשכות שהם בחי' הבירורים למטה בבחי' אתכפא ואתהפכא כנ"ל שנקרא בחי' שלום.

And this is [the meaning of] "And I shall return in peace," etc. For the delight mentioned above, which will be revealed in the time to come, comes specifically through elevations and drawings-down, which are the refinements below in the manner of subjugation and transformation, as mentioned above; [and this] is called the level of peace (shalom).

להיות כי שלום הוא המחבר שני הפכים וכמ"ש עושה שלום במרומיו. שמיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש כו'.

For peace is what joins two opposites, as it is written, "He makes peace in His heights": for Michael is the prince of water and Gavriel is the prince of fire, etc.

26 והנה כתיב שלום שלום לרחוק ולקרוב והיינו ב' בחי' שלום שלום מלמטה למעלה והיינו לרחוק שנעשה קרוב שהוא בחי' העלאה ממטה למעלה.

Now, it is written, "Peace, peace, to the far and to the near." That is, [there are] two levels of peace: peace from below upward, that is, "to the far" who becomes near, which is the elevation from below upward;

ושלום מלמעלה למטה היינו בחי' ירידת והמשכת אלקות למטה בבחי' תורה ומצות כמבואר לעיל במי"ש ויצק שמן כו'.

and peace from above downward, that is, the descent and drawing down of G-dliness below into Torah and mitzvos, as explained above on the verse "And he poured oil," etc.

27 ועי' ב' בחי' שלום הנ"ל שהם בחי' אתהפכא מחשוכא לנהורא שלא יהיו בבחי' עלמין דפרודי רק בבחי' יחוד וביטול כמו שהוא למעלה בעולמות עליוני [עליונים] ממש

And through the two levels of peace mentioned above, which are the transformation of darkness into light, so that they will not be in the state of worlds of separateness but only in a state of unity and self-nullification, exactly as it is above in the higher worlds,

ואזי אשוב אל בית אבי שיתגלה ממילא בחי' הענג העליון שהוא בבחי' א"ס ממש למעלה מעלה מהשתלשלות העולמות במדרגות רבות מעלה ומטה וחשך ואור.

then "I shall return to my father's house": the supernal delight, which is truly on the level of the Infinite (Ein Sof), far above the chain of descending worlds with its many rungs, above and below, darkness and light, will be revealed of itself.

משא"כ לגבי עצמותו ומהותו ית' קטן וגדול שוים ממש בלי שינוי וכחשכה כאורה ממש.

Whereas relative to His essence and being, blessed be He, small and great are truly equal, without change, and "darkness is exactly like light."

28 ואז והיה הוי' לי לאלקים כו'. כי הנה כתיב כי שמש ומגן הוי' אלקים שכמו שהמגן הוא נרתק להשמש ומכסה ומסתיר על אור השמש כמו"כ [כמו כן]

And then, "Havayah will be Elokim to me," etc. For it is written, "For a sun and a shield is Havayah Elokim": just as the shield is a sheath for the sun, covering and concealing the light of the sun,

שם אלקים הוא בחי' נרתק לשם הוי" ומכסה ומסתיר עליו להיות נבראים בעלי גבול ונפרדים בפ"ע [בפני עצמו] משא"כ שם הוי" הוא בחי' המשכת אור ה' למטה כו'.

so too the Name Elokim is a sheath for the Name Havayah, covering and concealing it, so that there may be created beings that are limited and separate unto themselves; whereas the Name Havayah is the drawing down of the light of G-d below, etc.

29 והנה כ"ז [כל זה] הוא בבחי' השתלשלות מעלה ומטה וחשך ואור אבל לעתיד שיתגלה בחי' ענג העליון שהוא למעלה מעלה מבחי' ההשתלשלות והוא למעלה מעלה מבחי' שם הוי" ושם אלקים

Now, all this is within the chain of descending worlds, above and below, darkness and light.

ואזי מה שעתה הוא בחי' שם הוי" יהיה אז בחי' אלקים לגבי בחי' ענג העליון הנ"ל

But in the time to come, when the supernal delight will be revealed, which is far above the chain of descending worlds and far above the Name Havayah and the Name Elokim, then what is now the level of the Name Havayah will then be the level of Elokim relative to the supernal delight mentioned above.

ואזי והאבן הזאת אשר שמתי מצבה כנ"ל יהיה בית אלקים שיהיה בית וכלי לבחי' אלקים דלעתיד שהוא בחי' הוי" עתה.

And then "this stone which I have set up as a pillar," as mentioned above, "will be a house of Elokim": it will be a house and vessel for the level of Elokim of the time to come, which is the level of Havayah now.

וכל אשר תתן לי הוא לשון עתיד היינו כל עליות שיהיו לעתיד הכל עשר אעשרנו לך בבחי' מעשר כנודע וד"ל [ודי למבין]:

"And all that You will give me" is in the future tense; that is, all the ascents that there will be in the time to come, all of them, "I will surely give a tenth of it to You," in the manner of a tithe, as is known; and this is enough for one who understands.

30 קיצור (א) הנה יעקב המשיך היו"ד ח"ע [חכמה עילאה] לבחי' עקביי וזהו ענין יציאת יעקב מבאר שבע יסוד אי' [אימא] לבחי' חרן כדי להעלות בירורי נוגה

Summary. (a) Yaakov drew the yud, supernal Chochmah, down to the level of the heels. And this is the matter of Yaakov's going out from Be'er Sheva, the Yesod of Imma, to the level of Charan, in order to elevate the refinements of nogah;

והיינו מה שלקח מאבני המקום שהם בחי' אותיות דבר ה' המלובשים בדצ"ח [בדומם צומח חי] ועשה מהם אבן אחת הוא בחי' יו"ד שזהו וישם מראשותיו (ע' [עיינן] זהר ח"א [חלק א'] דע"ב ופ' ויצא קנ"א ופ' ויחי רל"א ובמ"ש ע"פ אבן ישראל)

that is, his taking from the stones of the place, which are the letters of the word of G-d encloded in the inanimate, vegetative and animal, and making of them one stone, which is the level of the yud; this is "and he placed [it] at his head" (see Zohar, Part I, folio 72, and Parshas Vayetzei, [folio] 151, and Parshas Vayechi, [folio] 231, and what is explained on the verse "the stone of Israel").

ואח"כ וישם אותה מצבה המשכת בחי' ו' שנמשך מהיו"ד והוא ענין אורייתא מח"נ [מחכמה נפקת] ויצק עליה שמן להיות מה להלן באימה ויראה אף כאן באימה ויראה:

And afterward, "and he set it up as a pillar": the drawing down of the level of the vav, which extends from the yud; and this is the matter of "the Torah comes forth from Chochmah." "And he poured oil on it," so that "just as there [it was] in dread and awe, so here in dread and awe."

(ב) ועי"ז ושבתי בשלום אל בית אבי בחי' יצחק כי אתה אבינו והוא הצחוק והתענוג שיהיה לעי"ל [לעתיד לבוא] מבירורים אלו והיינו ע"י אתכפא ואתהפכא נתברר מבחי' חר"ן ונהפך החי"ת לה"א להיות רנ"ה בחי' תענוג

(b) And through this, "I shall return in peace to my father's house," the level of Yitzchak, "For you are our father"; and this is the laughter and delight that there will be in the time to come from these refinements. That is, through subjugation and transformation, [it] is refined from the level of Charan (חרן), and the ches turns into a hei, to become rinah (רנה), the level of delight.

(ועד"ז בענין יצ"מ [יציאת מצרים] מיצר הגרון ע"ד בחי' חרן נחר גרוני כו' וימררו חיי אבותינו וכשנעשה יצ"מ [יציאת מצרים] הוא בחי' מצה משא"כ חמץ כענין ההפרש בין חרן לרנה):

(And similarly in the matter of the Exodus from Egypt (Mitzrayim): from the strait of the throat (meitzar hagaron), in the manner of the level of Charan, "my throat is parched," etc., "and they embittered the lives of our fathers"; and when the Exodus from Egypt takes place, it is the level of matzah, as opposed to chametz, like the difference between Charan and rinah.)

(ג) וגילוי ענג זה ע"י כי בחי שלום לרחוק ולקרוב ואז שם הוי"ל יהיה רק בבחי' אלקי' לגבי גילוי ההוא ולפיכך האבן הזאת שהיא בחי' המלי' המקבלת משם הוי"ל יהיה בחי' בית אלקים

(c) And the revelation of this delight is through the two levels of peace, "to the far and to the near"; and then the Name Havayah will be only on the level of Elokim relative to that revelation. Therefore "this stone," which is the level of Malchus that receives from the Name Havayah, will be the level of "a house of Elokim."

(וגם י"ל [יש לומר] כיון דלע"ל [דלעתיד לבוא] יאמרו ליצחק כי אתה אבינו ע"כ שייך בחי' זו בשם אלקים וז"ש [וזהו שכתוב] צחוק עשה לי אלקים):

(It may also be said: since in the time to come they will say to Yitzchak, "For you are our father," this level is therefore connected with the Name Elokim; and this is [the meaning of] "Elokim has made laughter for me.")

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/vayeitzei/1/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok